

Marek Mikuš: „Zaduženost kao pokretač iseljavanja iz Hrvatske: početna analiza i moguća rješenja”

Visoke stope dugoročnoga ili trajnoga iseljavanja iz Hrvatske u posljednjih nekoliko desetljeća koje su dodatno porasle u razdoblju nakon Svjetske financijske krize 2007. – 2008. prepoznate su kao značajan društveni, ekonomski i politički problem. Uz niz pokretača ovoga fenomena koje navode brojne postojeće znanstvene studije i javni diskurs pojavljuje se i skup problema oko osobnoga zaduženja, naplate dugova i ovrha, ali do sada taj odnos nije pobliže istražen. Na temelju tekućega antropološkog istraživanja duga kućanstava u Hrvatskoj od 2016. i sekundarnih podataka ovo će izlaganje predstaviti početnu kvalitativnu analizu pokretača i motivacijskih mehanizama povezanih s dugom koji su vjerojatno pridonijeli recentnom valu iseljavanja. Izlaganje će razlikovati osobnu i kolektivnu dimenziju problema i ukazati na niz konkretnih relevantnih procesa u posljednja dva desetljeća, kao što je povećanje i tržišna transformacija kreditiranja kućanstava, povećana učestalost tzv. predatorskoga kreditiranja koje dovodi do prenapuhane otplate i izvlaštenja dužnika te uspostava sustava naplate dugova i ovrha koji privilegira interese vjerovnika i industrije naplate te nudi veoma ograničene mogućnosti izlaska iz prezaduženosti. Izlaganje će nadalje razmotriti relevantne reforme u regulaciji kreditiranja stanovništva i sustavu naplate i ovrha kao i preostale probleme i mogućnosti za napredak. Pri tome će se oslanjati na modele i rješenja drugih zemalja, a posebice na skorije istraživanje o istoj problematici u usporedivome kontekstu Slovačke radi dubljega uvida u tamošnje reforme, kao što su bile liberalizacija stečaja potrošača i uvođenje sustava savjetovanja o dugu.